

RBS-70 kompletní

Armáda již disponuje všemi zakoupenými přenosnými protiletadlovými raketovými komplety

Text: Michal ZDOBINSKÝ
Foto: Radko JANATA

Malou slavností koncem listopadu 2007 byl u 25. protiletadlové raketové brigády ve Strakonici úspěšně završen jeden z důležitých modernizačních projektů AČR. V jeho rámci bylo firmou Saab Bofors Dynamics AB postupně dodáno 16 plně vybavených odpalovacích zařízení přenosného protiletadlového raketového kompletu RBS-70 (včetně termovizních zaměřovačů III. generace BORG a nejnovějších identifikačních systémů) spolu s desítkami řízených střel typu Mk1 a Mk 3. Součástí kontraktu se rovněž staly dva učebnové simulátory a plně logistické zabezpečení

ze strany výrobce po celou dobu životnosti nového kompletu.

Vlastní smlouva na nákup RBS-70 byla podepsána v polovině prosince 2004. V listopadu roku 2005 dodal švédský výrobce první odpalovací zařízení a jeden simulátor. Protože ještě před první dodávkou proběhlo u firmy Saab školení čtyřech českých instruktorů a dvou techniků, bylo možné začít s výcvikem a přeškolením obsluh hned od počátku roku 2006. Pro co nejrychlejší a nejefektivnější přechod na nový systém se u strakonického 252. protiletadlového raketového oddílu přednostně

vybíraly obsluhy nahrazovaných přenosných kompletů S-2M vzhledem k jejich praktickým zkušenostem a poznatkům z taktiky použití tohoto druhu výzbroje, zásad budování obrany či maskování.

Všechny zmíněné kroky přispěly k tomu, že za relativně velmi krátkou dobu došlo k přezbrojení na nový zbraňový komplet. Přibližně 18 měsíců trvající příprava obsluh (pro každé odpalovací zařízení jsou k dispozici tři kompletní obsluhy) vyvrcholila prvními a velmi úspěšnými ostrými střelbami ve Švédsku v druhé polovině září 2007 (bližší informace viz A report číslo 22/2007).

Česká armáda se nespokojila jen s provedením kompletu RBS-70, jak jej výrobce dodává, ale upravila si jej s ohledem na své specifické potřeby. V polovině roku 2007 proběhly úspěšné zkoušky kompletu RBS-70 vybaveného novým propojením na terminál palebného prvku (TPP) z mobilního systému velení a řízení palby ASVŘP. Před tímto krokem velitel družstva (operátor TPP) hlasovými povely naváděl střelce RBS-70 do směru přiletu cíle na základě informací ze svého přenosného zařízení.

Výrobce ASVŘP – firma Retia, a. s. – ve spolupráci s armádou ale vyvinul malé digitální propojení DR-70, díky kterému odpadá proces předávání povelů hlasem. Zařízení DR-70 vyhodnocuje aktuální azimut a elevaci odpalovacího zařízení a generuje tón předávaný do náhlavní soupravy střelce, což je nově zakoupená speciálně tvarovaná ochranná přilba se sluchátkem. Na základě informací o cíli z TPP a polohy odpalovacího zařízení se mění frekvence tónu ve sluchátkách, což střelci umožní v předstihu natočit odpalovací zařízení do azimutu přiletávajícího cíle. Obdobně nastaví i elevaci. Nové propojení na TPP jednak zkracuje dobu rozhodování velitele družstva pro postřelování cíle, jednak omezuje dobu mezi získáním informací o cíli průzkumným čidlem a jeho předáním přes systém ASVŘP střelci ke zničení. V neposlední řadě propojení snižuje i psychickou zátěž střelce.

Do výzbroje strakonické brigády bylo také zavedeno 16 terénních nákladních

vozidel Tatra T-815 6 × 6 modifikovaných pro převoz osmičlenného družstva, kompletního odpalovacího zařízení RBS-70, nočního zaměřovače, palebného průměru a dalšího souvisejícího vybavení, jakým je aparatura vzdušného pozorovatele nebo TPP ze systému ASVŘP, maskovací síť atd. Vybavení tater navrhli příslušníci 252. protiletadlového raketového oddílu a praktickou zástavbu provedl VOP 026.

Zbraňový systém RBS-70 je určený pro boj s viditelnými nebo radarem detekovanými cíli a využívá princip navedení po laserovém paprsku. Operátor prostřednictvím zaměřovače sleduje cíl, a když se dostane do palebného sektoru, stiskne spoušť. Řízená střela je z 1250 mm dlouhého přepravního/vypouštěcího válcového kontejneru nejprve vymetena raketovým motorem, který dohoří ještě uvnitř raketnice. Vlastní letový motor se zažehuje ve vzdálenosti 10 m od odpalovacího zařízení a při hoření nevyvíjí prakticky žádnou kouřovou stopu. Za letu se RS automaticky pohybuje ve středu úzkého naváděcího koridoru, který vytváří laserový paprsek generovaný zaměřovačem. Střelec při navádění RS udržuje záměrnou značku zaměřovače na cíli po celou dobu jejího letu. V zádi RS se nachází laserový přijímač, jehož prostřednictvím jsou zaznamenávány odchylky rakety od záměrné. Palubní počítač tyto odchylky „převádí“ na příslušné korekční povely záďovým aerodynamickým kormidlům. Takže kam střelec zamíří, tam RS letí.

Výhody laserového navádění v porovnání s protiletadlovými raketovými komplety s proporcionálním pasivním IČ naváděním spočívají v podstatně větším dálkovém a výškovém dosahu, ve vysoké odolnosti proti všem druhům rušení, možnosti měnit cíl během letu rakety a v odpalu před zachycením cíle (tzv. na slepo) na základě informací z jiného zdroje – například radaru. RBS-70 lze použít nejen proti letadlům v těsné blízkosti země (vrtulníkům ve visu), ale také proti těm, která stojí na zemi s vypnutými motory.

Celkem 16 kusů RBS-70 tvoří výzbroj dvou baterií 252. protiletadlového raketového oddílu. První baterie dosáhla počátečních operačních schopností ke konci roku 2006 a je vyčleněna pro zajištění protivzdušné obrany brigádního úkolového uskupení AČR vytvořeného na bázi 4. brigády rychlého nasazení. Také následné brigádní úkolové uskupení na základě těžší 7. mechanizované brigády má ve své sestavě baterii těchto systémů posílenou o čtyři samohybné komplety krátkého dosahu S-10MD/IFF. Druhá baterie RBS-70 by měla dosáhnout počátečních operačních schopností v polovině letošního roku.

Afakta

Základní TTD kompletu RBS-70

Obsluha:	3 osoby
Celková hmotnost kompletu:	cca 84 kg
Hmotnost zaměřovací/naváděcí jednotky:	34 kg
Hmotnost RS v přepravním/vypouštěcím kontejneru:	24 až 25,5 kg
Hmotnost stojanu:	25 kg
Hmotnost nočního zaměřovače BORG:	12 kg
Hmotnost řízené střely Mk1 včetně kontejneru:	24 kg
Max. účinný výškový dosah řízené střely Mk1:	4000 m
Max. účinný dálkový dosah řízené střely Mk1:	7000 m
Hmotnost řízené střely Mk3 včetně kontejneru:	25,5 kg
Max. účinný výškový dosah řízené střely Mk3:	5000 m
Max. účinný dálkový dosah řízené střely Mk3:	8000 m

